

ಪತ್ರವೂ ಬಂದಿತ್ತು. ಬಾ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಕ್ತಿ ಬಂದರೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿದರೆ, ಹರಿಲಾಲ ಮತ್ತೆ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ಅಥವಾ ಗೋಳಿ ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹಾಗಂತ ಅವನು ತನ್ನ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳದಂತೆ, ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗುಲಾಬ ಹಗಲಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಮ್ಮೆ ತಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ ನಕ್ಕರೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿದಾಗ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. 'ಇದಕ್ಕಿಂತ ವಿಷಯ ಮುಂದುವರಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹರಿಲಾಲನ ಮನಸ್ಸು ತಕಸುಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಥ ಅವಕಾಶವೊಂದು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಲಭಿಸಿತು. ಹರಿಲಾಲ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗಲಾಗಿ ಮಲಗಿ ಕಿಡಕಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ, ಆಗಲೇ ಗುಲಾಬ ಮೌನಿಯಾಗಿ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದಳು.

'ನೋಡಿ' ಹರಿಲಾಲನ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದ, ಆದರೆ ಮೃದುಮಂದ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಿಸಿದ. 'ನೀವು... ನೀವು... ಈಗ ಇಲ್ಲಿ...' ಹರಿಲಾಲ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹೆದರಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೋಡಿದ. ಯಾರಾದರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ... 'ನೋಡಿ, ನೀವು ನನಗೆ 'ನೀವು...ನೀವು...' ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಡಿ...ನನಗೆ ಕೆಡುಕಾಗುತ್ತದೆ...' ಗುಲಾಬ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯೇ ನಿಂತು ಗೋಡೆಗೊರಗಿ ಹೇಳಿದಳು, 'ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವಳು. ಗಂಡ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೀಗೆ ಕರೆದರೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಈ ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ...'

ಹರಿಲಾಲ ಭಾವಾವೇಶದಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಗುಲಾಬಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಾಂತಿಯೊಂದು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಗುಲಾಬ ಮಾತನಾಡದೆಯೇ ತನ್ನನ್ನು

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಈ ಕಾಯಿಲೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ವಾಸಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. 'ನೀವು ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಹೋಗುತ್ತೀರ ಎಂದು ನನ್ನಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು...ಇದು ನಿಜವೇ?' ಗುಲಾಬ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಳಿದಳು.

'ಹೌದು, ನಾನಿಲ್ಲಿದ್ದು ನಿಮಗಿಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟ ಕೊಡುವುದು ನನಗೆ ಸರಿ ಕಾಣದು.'

'ಇದೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರ?' ಗುಲಾಬ ಕಾತುರಗೊಂಡಳು, 'ನನ್ನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೊರತೆ..' 'ಗುಲಾಬ, ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಗುಣವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ತಪ್ಪಿನಿಂದಲೇ ನಾನು ಉಳಿದಿದ್ದೇನೆ...' ಹರಿಲಾಲ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ.

'ನಾನು ಎಷ್ಟಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ,' ಗುಲಾಬ ಹರಿಲಾಲನ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದಳು.

'ಭೂಮಿ ಚಂದಿರ ಹುಟ್ಟುವುದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತದೆ. ನಾನೂ ಸಹ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಯುತ್ತೇನೆ...ನೀವು ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಚಂದಿರನಂತೆ...ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರ ನಮ್ಮ ಭೇಟಿಯಾಗಲೆಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.' ಅಲ್ಲ ಸಮಯದ ಈ ಭೇಟಿ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಳು ತಕ್ಷಣವೇ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು. ಬಾಗಿಲ ಚಿಲಕ ತೆರೆದ ಸದ್ದಿನಿಂದ ಗುಲಾಬ ತಕ್ಷಣ ಹೊರಗೆ ಹೋದಳು. ಆದರೆ ಹರಿಲಾಲ ಮತ್ತೆ ಗುಲಾಬಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ತವಕಿಸಿದ.

ಈ ನಡುವೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಬಾಪೂ ಅವರು ಹರಿಲಾಲನ ವಿವಾಹದ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರು ಬರೆದ ಪತ್ರದಿಂದ ಹರಿಲಾಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಖಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ.

'ಹರಿಲಾಲನ ವಿವಾಹ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಗದಿರಲಿ; ಹರಿಲಾಲನ ಈ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲ' ಬಾಪೂ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದರೆಂದು ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಚಂದಿರನ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ, ಗುಲಾಬ ತನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ,

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬಾಪೂ ಹೀಗೆ ಕೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರು? ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದೇ ಗುಲಾಬ ತನ್ನಿಂದ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣ ಮೈಲಿಗಟ್ಟಲೆ ದೂರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗುಲಾಬಳ ಯೋಚನೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಹರಿಲಾಲ ಬೇಸರಗೊಂಡ.

ಐದು

ಹರಿಲಾಲ ತನ್ನ ಮೂವರು ಸಹೋದರರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಆಗ ದೇವದಾಸ ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದ. ಈಗ ಅವನಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿದ್ದಾನೋ! ಮಣಿಲಾಲ ಮತ್ತು ರಾಮದಾಸ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಾಪೂ ಅವರೊಂದಿಗಿರುವ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿತ್ತು. ಬಾಪೂ ಈಗ ಮಣಿಲಾಲ ಮತ್ತು ರಾಮದಾಸನಿಗೆ ತಮ್ಮಂಥ ಯಾವುದಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತಿರುವರೋ ಅಥವಾ ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು

ಎಂಟು ಒಂಭತ್ತರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಾಪೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಇಡೀ ನಗರದಲ್ಲಿ ತಾನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಂಥ ಶಾಲೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಿತ್ತು? ತನಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಹ ಬಾಪೂಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು? ಅವನು ಅಲ್ಲಸ್ವಲ್ಪ ದೇಶಿ ಗಣಿತ, ಮಗ್ಗಿ, ಕಾಗುಣಿತ, ಅಲ್ಲಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರಿಯಾವಾಡದ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನು ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಮರೆತಿದ್ದ. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿದಾಗ ಹರಿಲಾಲನ ಸಂತಸಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದ ಮಣಿಲಾಲನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ, ಬಾಪೂ ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಬಾಪೂ ಬೆಟ್ಟದಂಥ ಭಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಹರಿಲಾಲನ ಎದೆ ಗವ್ವದಿಂದ ಬೀಗುತ್ತಿತ್ತು.

(ಸಶೇಷ)

ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣ

ನಾಲ್ಕು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಚಿದಾನಂದ ಸಾಲಿಯವರ 'ಮಳೆ' ಧಾರಾವಾಹಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಂತುಗಳು ಆಪ್ತವಾಗಿದ್ದವು. ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಆಡುಭಾಷೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಾಲಿಯವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಾರ ಈ ಧಾರಾವಾಹಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆವು. ನಾಲ್ಕೇ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿದುದು ಬೇಸರ ತರಿಸಿದೆ.

—ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಭಟ್ಟ, ಕಣ್ಣಿಪಾಲ

ಪ್ರವಾಹ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಸಾಗರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬರುವ ಪರಿಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅದು ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ತಲುಪುವ ಮೊದಲೇ ವಂಚಕರು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಿಮೋತಿ ಮತ್ತು ವನಮಿತ್ರನ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ಲಸ್‌ಪಾಯಿಂಟ್.

—ಕೊಹಿಮ, ಬಸರಕೋಡ

ಕಥೆಯಲ್ಲ; ನುಡಿಚಿತ್ರ

'ಮಳೆ' ಒಂದು ಸತ್ಪಯುತ ಕಿರುಕಾದಂಬರಿ. ಇದು ಕಥೆಯಾಗಿರದೆ ಪ್ರವಾಹಹಿಡಿತ ಊರಿನ ನುಡಿಚಿತ್ರ ಎನ್ನಬಹುದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

—ಎಸ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಬೆಂಗಳೂರು

ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಚೊಕ್ಕವಾಗಿತ್ತು

ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ರಬ್ಬರ್‌ನಂತೆ ಎಳೆಯದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕೇವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಾರರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇಂಥ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಬಡಜನತೆಯ ದಯನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು.

—ಸುಂದರ್, ಬೆಂಗಳೂರು